

TEMAT 1

Klekotki, kołatki, targaczki i tyrkotki

edukacja wczesnoszkolna

szkoła podstawowa, klasy I-III – edukacja wczesnoszkolna, edukacja realizowana jest w formie kształcenia zintegrowanego

2 jednostki lekcyjne

Autorzy: Katarzyna Michalska, Robert Garstka, Aleksander Lysko

Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

I ETAP EDUKACJI – EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Do zadań szkoły w zakresie edukacji wczesnoszkolnej należy: wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka przez organizowanie sytuacji edukacyjnych umożliwiających eksperymentowanie i nabywanie doświadczeń oraz poznawanie polisensoryczne, stymulujących jego rozwój we wszystkich obszarach: fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym;

organizacja zajęć:

- ▶ umożliwiających nabywanie doświadczeń poprzez zabawę, wykonywanie eksperymentów naukowych, eksplorację, przeprowadzanie badań, rozwiązywanie problemów w zakresie adekwatnym do możliwości i potrzeb rozwojowych na danym etapie oraz z uwzględnieniem indywidualnych możliwości każdego dziecka
- ▶ umożliwiających poznanie wartości i norm społecznych, których źródłem jest rodzina, społeczność szkolna, społeczność lokalna i regionalna, naród, oraz rozwijanie zachowań wynikających z tych wartości, a możliwych do zrozumienia przez dziecko na danym etapie rozwoju
- ▶ wspierających poznawanie kultury narodowej, odbiór sztuki i potrzebę jej współtworzenia w zakresie adekwatnym do etapu rozwojowego dziecka, uwzględniających możliwości percepcji i rozumienia tych zagadnień na danym etapie rozwoju dziecka

organizacja przestrzeni edukacyjnej:

- ▶ umożliwiającej aktywność ruchową i poznawczą dzieci, nabywanie umiejętności społecznych, właściwy rozwój emocjonalny oraz zapewniającej poczucie bezpieczeństwa

- ▶ stymulującej systematyczny rozwój wrażliwości estetycznej i poczucia tożsamości, umożliwiającej integrację uczniów, ich działalność artystyczną, społeczną i inną wynikająca z programu nauczania oraz programu wychowawczo-profilaktycznego

Cele operacyjne

- ▶ uczeń słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela
- ▶ wykonuje zadanie według usłyszonej instrukcji
- ▶ wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami
- ▶ zna elementy tradycji i zwyczajów śląskich
- ▶ słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje
- ▶ eksperymentuje i poszukuje dźwięków

Umiejętności ponad przedmiotowe

- ▶ zna kilka pojęć z zakresu obrzędów
- ▶ doskonali umiejętność pracy w grupie

Metody

- ▶ Słowna – pogadanka
- ▶ Oglądowa – pokaz z wykorzystaniem fotografii
- ▶ Praktyczna – samodzielne działanie dziecka
- ▶ Aktywizująca

Formy pracy

indywidualna i grupowa

Środki dydaktyczne

- ▶ prezentacja fotografii
- ▶ stół z wieloma przedmiotami z różnych tworzyw – plastik, szkło, drewno, papier, metal

Propozycja przebiegu lekcji

- ▶ Zaprezentuj uczniom fotografię, załącznik nr 1 i zapytaj, co na niej widzą. Porozmawiajcie o zauważonych elementach i o tym, jaką sytuację utrwalił fotograf. Opowiedz uczniom o dawnej tradycji, która mówi o tym, że od Wielkiego Czwartku do Wielkiej Soboty w niektórych miejscowościach grupy chłopców chodzą i hałasują terkotkami, grzechotkami i kołatkami młotkowymi (zwanymi klekotkami lub klepaczkami), zastępując w ten sposób bicie „zawiazanych” w tym okresie kościelnych dzwonów. Chłopcy chodzą o wyznaczonych godzinach i o różnych porach dnia, kiedy w danej miejscowości winny odezwać się kościelne dzwony. Przejęcie trwa od pół godziny do godziny. Zazwyczaj punktem zbiórki jest kościół, natomiast w Kolanowicach chłopcy spotykają się na mostku, skąd rozpoczynają obchód. (10 minut)
- ▶ Poproś uczniów, aby uważnie przyjrzeni się przyrządowi, który chłopcy trzymają w dłoniach – niech uczniowie zaproponują, jak zbudowany jest ten przyrząd i jak działa (10 minut)
- ▶ Pokaż teraz fotografię – załącznik nr 2 i powtórz ćwiczenie (5 minut).

- ▶ Przypomnij nazwy przedmiotów i zapytaj – dlaczego brzmią tak dziwnie? Użyj pojęcia – wyrazy dźwiękonaśladowcze i wyjaśnij, co oznacza. (5 minut)
- ▶ Zaprosz uczniów do przygotowanego przez siebie stołu z przedmiotami i poproś o wyszukanie par przedmiotów, którymi można byłoby wydać dźwięk określony pojęciami – klekotanie, kołatanie, tyrkotanie. Niech uczniowie zaprezentują swoje propozycje (10 minut).
- ▶ Ogłoś konkurs na wyraz dźwiękonaśladowczy. Każdy z uczniów wybiera dwa dowolne przedmioty, wydaje za ich pomocą dźwięk i proponuje jego określenie (10 minut)